

Hjørring Kommune

Slutrapport

Vandplanprojekt Albæk

Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak
Hjørring Kommune

Den Europæiske Fiskerifond:
Danmark og Europa investerer i bæredygtigt fiskeri og akvakultur

Den Europæiske Fiskerifond

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Projektet er finansieret af Fødevareministeriet og EU
Projektet kan ses på Hjørring Kommunes hjemmeside
<http://www.hjoerring.dk/Borger/Natur-amp-Vandloeb/Vandplanprojekter.aspx>

Slutrapport

Vandplanprojekt Albæk

Vandplan: Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak
Hjørring Kommune

Indsats

Projektet omfatter vandløbssystemet Albæk, der er en del Elling Å systemet. Den samlede indsats omfatter fjernelse af 1 spærringer (reference AAL-126) i Hjørring Kommune. Ved realisering af indsatsen vil der i alt åbnes op for 2,312 km vandløb opstrøms spærringerne (Bilag 1, Fig. 1).

Indsatsen har til formål at skabe kontinuitet i Albæk ved at fjerne 1 spærringer (AAL-126) af spærringstype 4 (vejunderføring). Albæk er ikke direkte beliggende i et Natura 2000-område, men udmunder Skærum Å, der er en del af Elling Å systemet og som udmunder i Natura 2000-område 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Å's udløb.

Indsatsen er omfattet af vandplan Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Projektperiode

Projektperioden løber fra den 25. september 2014 til den 1. juli 2015. Projektet er konkret gennemført i perioden 5. januar til 23. januar 2015.

Projektet er således gennemført indenfor den fastsatte projektperiode.

Gennemførelse

Projektet er gennemført i overensstemmelse med detailprojektet (Bilag 2) og i overensstemmelse med de økonomiske omkostninger, der fremgår af tilbud fra Vennelyst (Bilag 3), der har vundet tilbuddet.

Vennelyst har sendt faktura til Hjørring Kommune for gennemført projekt (Bilag 6). Hjørring Kommune har betalt de indgåede fakturaer (Bilag 7).

Intern afsatte timer til gennemførelse af projektet og omkostninger til intern løn fremgår af vedhæftet kontrakt (Bilag 9). Det faktiske antal interne timer anvendt på projektet fremgår af bilag 10. Og udbetaling af løn til de medarbejdere kommunen har afsat til projektet fremgår af bilag 11 og 12.

Projektet er således gennemført og betalt i henhold til de betingelser, der fremgår af tilsagnet til projekt. Fotodokumentation for gennemført projekt fremgår af bilag 8.

Formål

Formålet med indsatsen er, at forbedre de fysiske forhold og skabe kontinuitet i Klostergrøften.

Formålet er opnået ved at:

1. Forbedres passage for vandrende fisk og/eller forbedrede opvækst- og gydeforhold for fisk og forbedrede forhold for akvatisk flora og fauna i øvrigt.
2. Koordineres indsatsen med øvrige indsatser.
3. Om fjernelse af spærringen kan foretages på en måde så faldet ikke overstiger 10 ‰ og det tilpasses de lokale fiskebestande og lokal fauna.
4. At der ikke sker skade på dyre og plantearter, der er omfattet af bilag 3 og 5 i naturbeskyttelsesloven.

Eksisterende forhold

Albæk, der er et privatvandløb, udmunder i Skærum Å, der er en del af Elling Å systemet.

Albæk har et udmærket fald og den øverste del har relativ gode fysiske forhold med en god fordeling mellem sten, grus og sand. Der er god overensstemmelse mellem vurdering af den fysiske beskaffenhed i felten og det beregnede indeks. De fysiske forhold imødekommer smådyrenes habitatkrav på de øvre strækninger. Målsætningerne for gydevand for fisk er ligeledes opfyldt på disse strækninger.

Den fysiske tilstand er god.

DVFI

I Albæk er der fundet *Elmis*, *Rhynacophila* og enkelte eksemplar af den gullistede *Nemoura avicularis*.

I Albæk er der en faunastation (Bilag 1, Fig. 2). På faunastation 2260181005 blev der i 2007 lavet en DVFI-undersøgelse, hvor der blev fundet en faunaklasse 5. Seneste undersøgelse på stationen er en Saprobiebedømmelse fra 2009, som bedømtes til forureningsgrad II (svagt forurenet).

Albæk blev i 2007-2008 gennemgået og undersøgt af konsulentfirmaet Fiskeøkologisk Laboratorium med henblik på en kortlægning af vandløbenes fysiske tilstand og forbedringspotentiale i forhold til målsætningskrav om god økologisk tilstand. Undersøgelsen karakteriserede øvre del som et fysisk godt vandløb med god fordeling mellem sand, sten og grus, -dog med et ensformigt lige forløb med få høller og stryg. Den nederste del blev karakteriseret som fysisk m.h.t. bundforhold og med meget sandvandring.

Fisk

DTU Aqua vurderer Albæk som sandet på de øvre strækninger, med gode skjul for mindre ørreder langs bredderne. Egnede til udlægning af lidt gydegrus. Videre ned med god vandstrøm, sand og grus, og med gode skjul ved underskårne brinker, sten m.v. Den nedre del af Albæk før udløbet i Skærum Å har meget sandende bundforhold, og en ørredbestand langt under det optimale. Her anbefales udlægning af gydegrus.

DTU har givet lokalitet 57 i Albæks øvre ende en biotopkarakter-vurdering på 2,5 for ½-årsfisk, dvs. lokaliteten burde kunne huse 30-45 stk. ½-årsfisk pr. 100 m².

Lokalitet 58 umiddelbart nedstrøms Skærumvej/Lendumvej har fået en biotopkarakter-vurdering på 4 for både yngel og ½-årsfisk svarende til henholdsvis 240 stk. yngel og 60 stk. ½ - årsfisk pr. 100 m².

Lokalitet 59 kort før udløbet i Skærum Å har også fået en biotopkarakter-vurdering på 4 for ½-årsfisk, dvs. lokaliteten burde kunne huse 60 stk. ½-årsfisk pr. 100 m².

Effekt af projektet

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt, at sige om realiseringen har fået den forventede effekt på flora og fauna. Flora og fauna skal have tid til at etablere sig før, der kan foretages en sådan vurdering.

Fjernelse af indsats AAL-126 består i at rette op på rørunderføringen, der p.t. ligger med for stejlt fald. Selvom der i dag er delvis passage vil en justering af rørunderføringen forbedre passageforholdene for fisk, der vil få lettere ved især opstrøms passage. I forhold til smådyrene vurderes projektet ikke at få en målbar effekt.

Regulativ Beskrivelse

Eksisterende

Albæk er ikke omfattet af et regulativ, da det er privat vandløb. Der er ikke udarbejdet vedligeholdelsesbestemmelser for Albæk.

Kommende

Hjørring Kommune arbejder på en samlet regulativrevision for alle kommunens vandløb. Revisionen vil betyde, at de nuværende regulativer samles i 16 overordnede regulativer, der omfatter hele vandløbssystemer.

I forbindelse med regulativrevisionen udarbejdes der også vedligeholdelsesbestemmelser for de private vandløb.

Relation til beskyttet natur og arter

Dybbæk og Tilløb fra Børglum (Knappesenggrøft) er begge beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der er ikke registreret beskyttede eller fredede arter i og omkring Dybbæk og Tilløb fra Børglum ved indsatsene.

Relation til Natura 2000

Der er ikke registreret arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV og bilag 3 i naturbeskyttelsesloven i området omkring Albæk ved den udpeget indsats (indsats AAL-126).

Odder, der er på bilag 3, findes over hele Vendsyssel. Albæk er et potentielt levested for Odder. Hjørring Kommune vurderer derfor, at det er sandsynligt at Odder kan forekomme i og ved vandløbet. Realisering af indsatsen vurderes ikke at have betydning for Odder.

Albæk udmunder i Elling Å, der har udløb i Kattegat i Natura 2000-område 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Å's udløb

Realisering af indsatsen vurderes ikke at have betydning for Natura 2000 området.

Relation til anden lovgivning

Indsatsene ligger i landzone. Hjørring Kommune vurderer, at der ikke kræves landzonetilladelse efter Planloven, da projektet ikke forudsætter ændret areal anvendelse.

Albæk er omfattet af vandløbsloven. Fjernelse af spærringen AAL-126 (vejunderføring) forudsætter ifølge Hjørring Kommune ikke tilladelse efter vandløbsloven, da indsatsen er gennemført som almindelig vedligehold.

Lodsejer holdning

I Hjørring Kommune er der 1 lodsejer, der har arealer ned til indsats AAL-126. Lodsejeren er imod fuldstændig fjernelse af overkørslen, men positiv overfor omlægning af røret.

Omkostningseffektivitet

Referenceværdi

Fjernelse af spærring AAL-126 vil åbne op for 2,312 km vandløb opstrøms indsatsen. Den vejledende referenceværdi er 21.000 kr. pr. km vandløbsstrækning opstrøms, som der åbnes op for ved fjernelse af spærringen.

Den samlede referenceværdi for fjernelse af spærringer er således 48.552,00 kr.

Referenceværdien fordeler sig således på de enkelte indsats:

AAL-126: 2,312 km opstrøms, der giver en referenceværdi på kr. 48.552,00

Den samlede referenceværdi for projektet er således 48.552,00 kr.

Realiseringsomkostninger

Hjørring Kommune har indhentet tilbud på omkostninger for realisering af indsats AAL-126 fra Vennelyst (Bilag 3) og Sejlstrup (Bilag 4). De indhentede tilbud er i overensstemmelse med eller mindre end de standardpriser som Hjørring Kommune har beregnet på baggrund af erfaring med tidligere projekter (Bilag 5).

Omkostninger til indsatsen kan deles op i:

AAL-126 (Albæk Bæk):

- Opgravning af rør
- Omlægning af rør
- Tildækning af rør igen

Det billigste tilbud for indsats AAL-126 er fra Sejlstrup på kr. 13.500,00 (Bilag 4).

Samlede omkostninger til realisering af indsatsen er for Vennelyst kr. 19.200,00 (Bilag 3) og for Sejlstrup kr. 13.500,00 (Bilag 4). Sejlstrup er således 5.700 kr. billigere end Vennelyst for denne indsats. Både Vennelyst og Sejlstrup har endvidere givet bud på vandplanprojekt Voer Å – Sæsing Bæk, Skårup Møllebæk og Koldbro Møllebæk. Det samlede tilbud fra Vennelyst er i forhold til de 4 projekter 245.575,00 kr. under tilbuddet fra Sejlstrup. Vennelyst har herudover tilbudt en rabat på 100.000,00 kr., hvis de overdrages samtlige indsatser i de 4 projekter, der givet tilbud på. Hjørring Kommune vurderer på den baggrund, at Vennelyst samlet er billigst – også i forhold til indsats AAL-126.

De samlede omkostninger til realisering af indsats er 19.200,00 kr. og dermed 29.352,00 kr. under den samlede referencepris. Hjørring Kommune vurderer på den baggrund, at realisering af indsatsen for vandplanprojekt Albæk er omkostningseffektiv.

Afværgeforanstaltninger

Hjørring Kommune vurderer, at afværgeforanstaltninger ikke er nødvendige i forbindelse ved realisering af indsatsen.

Bilag

Bilag 1: Oversigtsfigur

Bilag 2: Detailprojekt

Bilag 3: Tilbud på realisering - Vennelyst

Bilag 4: Tilbud på realisering - Sejlstrup

Bilag 5: Erfaringspriser for Hjørring Kommune

Bilag 6: Faktura for gennemført arbejde – Vennelyst

- Bilag 7: Udbetalingsnote – Hjørring Kommune
- Bilag 8: Fotodokumentation – før og efter billeder
- Bilag 9: Kontrakt – intern lønomkostning
- Bilag 10: Timeregistrering
- Bilag 11: Løn Poul Træholt
- Bilag 12: Løn Jens Pedersen